

Sygn. akt IV P 126/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2020 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie IV Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Marek Osowicki
Protokolant:	sekretarz sądowy Anna Górska

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2020 roku w Człuchowie

sprawy z powództwa M. S. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa Zakładowi Karnemu w C.

o zapłatę

1. Oddała powództwo .
2. Nie obciąża powoda kosztami procesu.

Sygn. akt IV P 126/19

UZASADNIENIE

Pełnomocnik powoda M. S. (1) wniosła przeciwko Skarbowi Państwa Zakładowi Karnemu w C. o zasądzenie kwoty 52 650 zł tytułem pomocy finansowej, określonej w art. 184 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej, przysługującej funkcjonariuszowi Służby Więziennej na uzyskanie lokalu mieszkalnego i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym 29 października 2019 roku zasądzono na rzecz powoda żadaną kwotę.

Pozwany Skarb Państwa Zakład Karny w C. w sprzeciwie od wydanego nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazano, że M. S. (1) nie spełniał warunków przyznania pomocy finansowej, o której mowa w art. 184 ustawy o Służbie Więziennej. Nadto podniesiono zarzut przedawnienia.

Sąd ustalił co następuje:

M. S. (1) zawarł małżeństwo 14 czerwca 2006 roku. Z tego związku pochodzi dwoje dzieci: pierwsza córka urodziła się (...), zaś druga 12 sierpnia 2019 roku.

(bezsporne)

Powód 6.08.2007 r. został mianowany na funkcjonariusza Służby Więziennej w służbie przygotowawczej.

(dowód: decyzja personalna akta osobowe cz. B k. 5).

1 kwietnia 2008 roku M. S. (1) nabył prawo własności lokalu mieszkalnego w miejscowości C. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Człuchowie Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...). Na cel ten wraz z żoną zaciągnął kredyt, który pokryć miał też koszty remontu lokalu. Mieszkanie o łącznej powierzchni 46,70 m² składało się z kuchni i łazienki oraz dwóch pokoi (odpowiednio 17,28 m² i 17,85 m²).

(dowód: umowa sprzedaży w formie aktu notarialnego, k. 11 - 17)

Zakupione mieszkanie wymagało remontu. Prace polegające między innymi na wykonaniu instalacji elektrycznej oraz wstawieniu okien oraz płyt gipsowych trwały maksymalnie pół roku i wykonywane były przez profesjonalną firmę. Po wykonaniu wskazanych prac, w pół roku od zakupu nieruchomości lokalowej, M. S. (1) wprowadził się tam z córką i żoną. Mieszkanie ogrzewano za pomocą pieca kaflowego, zaś dla zapewnienia wyższej temperatury wykorzystywano również grzejniki elektryczne. W sytuacji, kiedy temperatura w lokalu była zbyt niska, żona M. S. (1) wraz z córką przenosiły się do mieszkania jego matki. Z tytułu remontu lokalu mieszkalnego funkcjonariusz otrzymywał równoważnik pieniężny.

(dowód: wnioski o przyznanie równoważnika z tytułu remontu lokalu mieszkalnego, k. 7 i 8; zeznania M. O., k. 45 v.; zeznania P. S., k. 46)

M. S. (1) po zakończeniu służby przygotowawczej, rozpoczął od 6 sierpnia 2009 stałą służbę więzienną, pełniąc obowiązki w Zakładzie Karnym w C..

(bezsporne).

W dniu 6 stycznia 2010 roku M. S. (1) wystąpił do Zakładu Karnego w C. o przyznanie pomocy finansowej na spłatę zobowiązań finansowych zaciągniętych na zakup lokalu mieszkalnego położonego w C. przy ul. (...). Decyzją o numerze (...) Dyrektor Zakładu Karnego w C. odmówił przyznania mu świadczenia opisanego w art. 184 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej, uzasadniając to tym, że wstępując do stałej służby więziennej M. S. (1) miał zaspokojone potrzeby mieszkaniowe. M. S. (1) nie odwołał się od tej decyzji.

(bezsporne).

Powód 6.01.2010 r. złożył oświadczenie mieszkaniowe w celu ustalenia uprawnienia do przyznania mu równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego. Również 5.01.2011 r. złożył wniosek o przyznanie równoważnika pieniężnego za remont lokalu mieszkalnego lub domu, w którym oświadczył, że zajmuje własny lokal na podstawie tytułu prawnego wynikającego z aktu notarialnego od 26.05.2008 r.

(dowód: wniosek k.33 i oświadczenie mieszkaniowe k.34).

M. S. (1) wystąpił do wspólnoty mieszkaniowej z wnioskiem o wyrażenie zgody na zmianę powierzchni mieszkalnej w celu zamontowania pieca centralnego ogrzewania. Wspólnota mieszkaniowa, uwzględniając przedmiotowy wniosek, wydała zaświadczenie, w którym wskazała, że po zabudowaniu pieca, pomieszczenia mieszkalne pokoi zmniejszyły swoją powierzchnię – odpowiednio do 10,93 m² i 15,28 m². M. S. (1) nie uzyskał wymaganego przez prawo zezwolenia na przebudowę lokalu mieszkalnego.

(dowód: podanie, k. 18; zaświadczenie wspólnoty mieszkaniowej, k. 19)

W mieszkaniu przy ul. (...) w okresie od 29 sierpnia 2011 roku do 29 listopada 2011 roku zameldowany był ojciec powoda, Z. S.. Faktycznie w mieszkaniu zamieszkiwał przez okres około 3 – 4 lat.

(dowód: zaświadczenie o zameldowaniu, k. 20; zeznania M. O., 46; zeznania P. S., k. 47 v.)

Po przebudowie mieszkania, M. S. (1) ponownie wystąpił do Dyrektora Zakładu Karnego w C. z wnioskiem o przyznanie świadczenia na zrefinansowanie kosztów zakupu nieruchomości lokalowej.

(okoliczności przyznane)

M. S. (1) w 2018 roku zbył nieruchomość lokalową i wraz z rodziną przeniósł się do swojego domu rodzinnego, gdzie zamierzają przebywać do czasu zakończenia budowy nowego domu. Z racji braku mieszkania, funkcjonariusz złożył wniosek o przyznanie równoważnika pieniężnego, które następnie zostało mu przyznane na mocy decyzji z 24 września 2018 roku.

(dowód: wniosek o przyznanie równoważnik pieniężny, k. 32; decyzja nr (...), k. 31)

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił przede wszystkim w oparciu o zgromadzoną w sprawie dokumentację oraz przesłuchanie świadków, a nadto był on częściowo bezsporny między stronami. Okoliczność zaś związana ze złożeniem drugiego wniosku do Dyrektora Zakładu Karnego w C. w 2012 roku wynikała z całości materiału i nie została zakwestionowana przez pozwanego.

Strony nie podważały prawdziwości i autentyczności powołanych dokumentów, a sąd nie znalazł podstaw, aby ich moc podważać z urzędu. Wymaga zaznaczenia, że strony nie kwestionowały też, że przedłożone kserokopie dokumentów są zgodne z oryginałami, wskutek czego sąd uznał, te kserokopie za wiarygodne dowody na istnienie i treść dokumentów jakie odwzorowywały.

Sąd dał również wiarę zeznaniom M. O. oraz P. S.. Przedstawili oni informacje dotyczące remontu mieszkania po jego zakupie, jego długotrwałości oraz potwierdzili zamieszkiwanie w lokalu ojca powoda. Zeznania te nie były kwestionowane przez strony procesu, a nadto nie budziły wątpliwości sądu. Strona pozwana co prawda kwestionowała okoliczności związane z wykonaniem remontu oraz zamieszkiwaniem w przedmiotowym mieszkaniu ojca powoda, jednak nie przedstawiła na tę okoliczność żadnego przeciwdowodu.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, iż zgodnie z art. 220 ustawy o służbie więziennej spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy w sprawach niewymienionych w art. 218 ust. 1 i art. 219 ust. 1 i 2 rozpatruje sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy.

W powołanych wyżej przepisach art. 218 ust. 1 i art. 219 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 roku, nie wymieniono spraw związanych z wypłatą funkcjonariuszowi pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego. Zatem jest dopuszczalna w niniejszej sprawie droga sądowa i właściwy do jej rozpoznania jest sąd pracy.

Przepis art. 170 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 roku (Dz.U. Nr 79, poz. 523) o Służbie Więziennej stanowi, że funkcjonariuszowi w służbie **stalej** przysługuje prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której stale pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej.

Prawo do lokalu mieszkalnego realizuje się przez przydział lokalu albo przyznanie pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego (art. 171 ustawy o Służbie Więziennej).

Z powyższych przepisów ustawy o Służbie Więziennej wynika, że prawo do lokalu mieszkalnego jest realizowane przede wszystkim przez przydzielenie lokalu, dopiero gdy przydziału takiego nie dokonano i funkcjonariusz nie posiada lokalu - przysługują mu świadczenia pieniężne takie jak pomoc finansowa oraz równoważnik pieniężny z tytułu braku lokalu mieszkalnego.

Zdaniem sądu, aby rozstrzygnąć kwestię uprawnienia funkcjonariusza do równoważnika pieniężnego za brak lokalu mieszkalnego lub domu należy przeprowadzić nie tylko wykładnię logiczno-językową przepisu art. 184 ustawy o Służbie Więziennej, ale również wykładnię celowościową i systemową wynikającą z rozdziału 18 ustawy o Służbie Więziennej.

Z art. 184 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej wynika, że funkcjonariuszowi w służbie stałej, który spełnia warunki do przydziału lokalu mieszkalnego, a który lokalu tego nie otrzymał na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale, przysługuje pomoc finansowa na uzyskanie lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej albo domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, położonych w miejscowości pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej. Pomoc finansową przyznaje się funkcjonariuszowi w wysokości 25% wartości lokalu mieszkalnego o powierzchni użytkowej 50 m² (art. 185 ust. 1 ustawy). Zgodnie z art. 185 ust. 2 ustawy wartość lokalu mieszkalnego, na podstawie której oblicza się wysokość pomocy finansowej, stanowi iloczyn 50 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego i ceny metra kwadratowego powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego, publikowanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, służącej wyliczaniu premii gwarancyjnej od wkładów oszczędnościowych na budownictwo mieszkaniowe dla posiadaczy oszczędnościowych książeczek mieszkaniowych.

Zgodnie z art. 187 powyższej ustawy lokalu mieszkalnego na podstawie decyzji administracyjnej nie przydziela się funkcjonariuszowi:

- 1) w razie otrzymania pomocy finansowej, o której mowa w art. 184 ust. 1;
- 2) posiadającemu w miejscowości, w której pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej lokal mieszkalny w spółdzielni mieszkaniowej albo dom jednorodzinny lub dom mieszkalno-pensjonatowy albo lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość, odpowiadający co najmniej przysługującej mu powierzchni mieszkalnej;
- 3) którego małżonek posiada lokal mieszkalny lub dom określony w pkt 2;
- 4) w razie zbycia przez niego lub jego małżonka lokalu mieszkalnego lub domu, o którym mowa w pkt 2.

Analiza powyższy uregulowań wskazuje, że treść przepisu art. 184 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej nie może być rozpatrywana w oderwaniu od art. 187 powyższej ustawy określającego negatywne przesłanki przydziału lokalu mieszkalnego. Wystąpienie którejkolwiek z nich powoduje bowiem wyłączenie uprawnienia do uzyskania lokalu mieszkalnego formie pomocy finansowej.

Stosownie do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 29 lipca 2010 r. w sprawie przyznawania pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego funkcjonariuszowi Służby Więziennej (Dz.U. Nr 147, poz. 986 ze zm.). W myśl § 2 ust. 1 powyższego rozporządzenia pomoc finansową przyznaje się na pisemny wniosek funkcjonariusza. Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia wnioski, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) określenie aktualnej sytuacji mieszkaniowej funkcjonariusza;
- 2) określenie celu, na który ma być przyznane świadczenie;
- 3) informację o korzystaniu w przeszłości przez funkcjonariusza lub jego małżonka z pomocy finansowej. Do wniosku dołącza się dokumenty potwierdzające fakt ubiegania się przez funkcjonariusza o lokal mieszkalny lub dom w miejscowości pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej, a w szczególności:
 - 1) umowę ze spółdzielnią mieszkaniową zawartą w formie aktu notarialnego;
 - 2) umowę z firmą deweloperską zawartą w formie aktu notarialnego;
 - 3) umowę przedwstępną kupna lokalu mieszkalnego (domu jednorodzinnego) zawartą w formie aktu notarialnego;

4) pozwolenie na budowę wraz z kosztorysem budowy domu (§ 2 ust. 3). Z powyższego zestawienia wynika, że katalog dokumentów określonych w § 2 ust. 3 rozporządzenia nie jest katalogiem zamkniętym. Oznacza to, że również inne dokumenty mogą potwierdzać fakt ubiegania się funkcjonariusza o lokal mieszkalny lub dom w miejscowości pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej.

Zgodnie z orzecznictwem Naczelnego Sądu Administracyjnego właściwą formą rozstrzygnięć w sprawie udzielenia pomocy finansowej jest forma pisemna a nie decyzja administracyjna (tak: postanowienie NSA z 16.12.2011 r. I OSK (...)).

Sąd podziela również zdanie Sądu Najwyższego zaprezentowane w wyroku z 10 kwietnia 2014 roku wydanym w sprawie II PK 178/13, w którym wskazano, że nabycie lokalu przez funkcjonariusza Służby Więziennej przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy finansowej, o której mowa w art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej, nie wyklucza samo przez się przyznania tej pomocy. Pomoc finansowa na uzyskanie lokalu mieszkalnego to pokrycie części kosztów uzyskania lokalu przez funkcjonariusza, który przed nabyciem lokalu spełniał warunki do przydziału lokalu mieszkalnego, a który lokalu tego nie otrzymał na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale, w wysokości limitowanej przez ustawę. Jest to forma rekompensaty za niewykonanie zobowiązania przydziału mieszkania funkcjonariuszowi, mającemu niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe. Przybiera ona postać pomocy finansowej umożliwiającej nabycie lokalu lub refundacji kosztów już poniesionych. Ustawodawca uzależnił pomoc finansową od spełnienia trzech przesłanek. Wymaga mianowicie, aby funkcjonariusz, po pierwsze, spełniał warunki do przydzielenia mu lokalu na podstawie decyzji administracyjnej (art. 184 ust. 1 w zw. z art. 172 ustawy o Służbie Więziennej), po drugie, nie uzyskał przydziału lokalu, po trzecie, podjął czynności prawne zmierzające do uzyskania lokalu mieszkalnego. Uprawnienie do pomocy finansowej w celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych ocenia się na datę złożenia wniosku o tę pomoc, badając, czy funkcjonariusz przed tym dniem zaciągnął zobowiązanie „na uzyskanie lokalu mieszkalnego” w celu „zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych”. Istotne jest więc, aby datę powstania stosunku zobowiązaniowego poprzedzał stan „niezaspokojenia potrzeb mieszkaniowych”.

Jak wynika z stanowiska Sądu Najwyższego dla oceny czy funkcjonariuszowi Służby Więziennej przysługuje uprawnienie do pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego, o jakiej mowa w art. 171 pkt 2 ustawy o służbie więziennej, istotne znaczenie ma w pierwszej kolejności, czy takie prawo przysługuje mu w dacie uzyskania statusu funkcjonariusza Służby Więziennej w służbie stałej, tj. czy w tej dacie ma on zaspokojone potrzeby mieszkaniowe w miejscu pełnienia służby. Posiadanie zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych w tej dacie skutkuje przyjęciem, że jego prawo do zamieszkiwania w miejscu pełnienia służby pozostaje zaspokojone, co prowadzi do konkluzji o braku uprawnień do żądania od pracodawcy realizacji prawa do lokalu, o jakim mowa w art. 171 cytowanej wyżej ustawy, zarówno wobec treści art. 187 pkt 2 ustawy, jak i w przypadku późniejszego zbycia lokalu, wobec treści art. 187 pkt 4 ustawy (vide: wyrok SN z 5.03.2014 r., II PK 141/13, wyrok SN z 11.02.2014 r., I PK 167/13).

Więc warunkiem sine qua non przyznania pomocy finansowej jest brak zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych funkcjonariusza w dacie wstąpienia do służby stałej.

W okolicznościach niniejszej sprawy Dyrektor Zakładu Karnego w C. w decyzji nr (...) wskazał, w chwili złożenia wniosku powód miał już zaspokojone swoje potrzeby mieszkaniowe, a zatem nie spełniał wymogów dla przyznania mu świadczenia wskazanego w art. 184 ustawy o Służbie Więziennej, co potwierdza zebrany w sprawie materiał dowodowy.

Analizując stanowisko przedstawione w przedmiotowej decyzji w pierwszej kolejności wskazać należy, że M. S. (1) nabył prawo własności nieruchomości lokalowej jeszcze w momencie, kiedy pełnił służbę przygotowawczą, a zatem w chwili wstąpienia do służby stałej, w dniu 6 sierpnia 2009 roku, był właścicielem mieszkania. Podkreślić również należy, że mieszkanie to, jak wynika z treści aktu notarialnego, składało się z dwóch pokoi, które łącznie miały powierzchnię mieszkalną (...) m².

Mając na względzie brzmienie przepisu art. 173 ust. 1 i 2 ustawy o Służbie Więziennej wskazać należy, że powierzchnia ta spełniała warunki wymagane dla uznania jej za wystarczającą dla potrzeb trzyosobowej rodziny. Skoro dla każdego jej członka wymagane było co najmniej 7 m², a nie więcej niż 10 m², to pomieszczenia mieszkalne (dwa pokoje) o łącznej powierzchni 35,13 m² spełniały przewidziane w przywołanym przepisie warunki.

Istotne dla rozstrzygnięcia sprawy miało przy tym ustalenie, czy warunki lokalu położonego w miejscowości C. przy ul. (...) pozwalały na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych funkcjonariusza nie tylko ze względu na jego powierzchnię, ale również stan techniczny. Z zeznań siostry powoda oraz jego kolegi wynika, że rzeczywiście mieszkanie to w chwili zakupu wymagało sporego remontu i konieczne było przeprowadzenie szeregu prac. W celu pokrycia kosztów przystosowania lokalu, jak wynika z treści aktu notarialnego, po części służyć miały również środki pozyskane z kredytu bankowego. Sąd dał przy tym wiarę zeznaniom siostry powoda, która wskazała, że maksymalnie czas wykonania prac mieścił się w granicach pół roku. Długotrwałość tych prac, mając na względzie doświadczenie życiowe oraz zasady logiki, jak najbardziej znajdowała uzasadnienie. Tym samym lokal ten nadawał się do zamieszkania najpóźniej 1 października 2008 roku.

Zwrócić jednak należy uwagę, że ogrzewanie mieszkania mieści się w zakresie prac niezbędnych dla zapewnienia właściwych warunków dla zamieszkania. Skoro prace takie nie zostały przeprowadzone w początkowym okresie po zakupie, uznać należało, że ogrzewanie piecem kafłowym było wystarczające dla zapewnienia właściwej temperatury dla zamieszkania tam rodziny funkcjonariusza. Nie można przy tym kwestionować faktu, że w zimniejszych miesiącach konieczne mogło być dogrzewanie mieszkania grzejnikiem elektrycznym i z pewnością rodziło to powstanie większych kosztów, jednak podkreślić należy, że skoro nie przystąpiono w pierwszej kolejności do wymiany pieca, a to wydaje się logicznie najpilniejszą pracą zaraz po wymianie okien, to znaczy, że temperatura w mieszkaniu nie stanowiła przeszkody do zamieszkania tam rodziny. Tym bardziej, że ogrzewanie elektryczne jest jedną z stosowanych form ogrzewania mieszkań. Nie przemawia przeciwko temu wnioskowaniu to, że chwilowo mieszkał tam wyłącznie powód.

Powyższe stanowi asumpt do uznania, że w okresie pół roku od zakupu mieszkania, po wykonaniu remontu, mieszkanie przy ul. (...) w C. nadawało się do zamieszkania i spełniało normy, o których mowa w art. 173 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o Służbie Więziennej. Tym samym w chwili wstępowania do służby stałej M. S. (1) oraz jego rodzina (żona i córka) mieli zaspokojone potrzeby mieszkaniowe.

Okoliczność ta ma przy tym istotne znaczenie z uwagi na podniesienie przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia. Stosownie bowiem do treści art. 226 ust. 1 ustawy o służbie więziennej roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Punktem wyjścia przy definiowaniu pojęcia wymagalności musi być stwierdzenie, że wymagalność wiąże się z prawną możliwością skutecznego żądania świadczenia przez wierzyciela. Mając na względzie art. 184 ustawy o Służbie Więziennej, możliwość skutecznego dochodzenia roszczenia opisanego w tym przepisie jest warunkowana pozostawaniem w stałej służbie więziennej i koniecznością zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, w sytuacji, gdy funkcjonariusz nie ma lokalu spełniającego warunki albo w razie, gdy uzyskał go, potrzebuje środków na spłatę długu zaciągniętego w celu jego nabycia. Skoro zatem M. S. (1) w chwili wstąpienia do służby stałej, tj. 6 sierpnia 2009 roku posiadał lokal mieszkalny, który jak ustalono w pół roku po jego zakupie nadawał się do zamieszkiwania, z dniem wstąpienia do służby stałej rozpoczął bieg trzyletni termin do dochodzenia świadczenia opisanego w art. 184 powołanej wcześniej ustawy.

Zwrócić równocześnie uwagę, że stosownie do treści art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o Służbie Więziennej, bieg przedawnienia roszczenia z tytułu uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych przerywa każda czynność przed przełożonym właściwym do rozpatrywania roszczeń, podjęta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia. W konsekwencji złożenie wniosku do Dyrektora Zakładu Karnego w C. w trakcie biegu terminu przedawnienia, przerwało przedawnienie i po wydaniu decyzji termin trzyletni zaczął biec na nowo.

Nawet jeśli uznać, że z racji przebudowy mieszkania, a także zamieszkania tam ojca powoda, zmniejszyła się powierzchnia mieszkalna pokoi i nie spełniała ona już warunków określonych w art. 173 ust. 1 i 2 pkt 2 (powierzchnia mieszkalna zmniejszyła się z 35,13 m² do 26,21 m², a następnie powierzchnia ta dzielona była już przez cztery osoby), to kolejne złożenie wniosku i przerwanie biegu przedawnienia, nie zmienia tej konstatacji. Strona powodowa nie przedłożyła co prawda kolejnej decyzji odmownej, jednak uznać należy, mając na względzie wyniki całego postępowania oraz brak zanegowania tego faktu przez drugą stronę procesu, że doszło do tego najwcześniej w 2012 roku (po uzyskaniu zaświadczenia ze wspólnoty mieszkaniowej). Tym samym przerwanie biegu przedawnienia nastąpiło w 2012 roku, więc termin trzyletni minął najpóźniej w 2015 roku. Jak wskazano bowiem wyżej, uregulowanie ustawy o Służbie Więziennej zawiera wyczerpujące uregulowanie tej kwestii, w którym w pełni suwerennie oznacza się warunki przerwania biegu przedawnienia. Tym samym jedynie uznanie roszczenia lub skierowanie wniosku do przełożonego mogło przerwać jego bieg, a zatem po ponownym jego przerwaniu, kolejne złożenie wniosku do Dyrektora spowodowało, że termin ten liczyć należało od początku, natomiast jego bieg zakończył się w 2015 roku.

Powyższe wskazuje więc na to, że zarzut przedawnienia został podniesiony skutecznie, bowiem roszczenie M. S. (1) uległo przedawnieniu z upływem trzech lat od wydania drugiej decyzji przez Dyrektora Zakładu Karnego w C.. Oznacza to tym samym, że roszczenie to nie może być skutecznie dochodzone przed sądem i podnosząc zarzut przedawnienia, strona pozwana uchyliła się od konieczności spełnienia tego świadczenia. Kwestia zaś zasadności żądania wypłaty świadczenia pozostaje w takim wypadku poza kognicją sądu wobec wystąpienia przesłanki przedawnienia roszczenia.

Na marginesie wskazać jednak należy, że wykładnia przepisu art. 184 w powiązaniu z art. 187 ustawy o Służbie Więziennej wskazuje jednoznacznie, że w chwili wstępowania do służby stałej funkcjonariusz M. S. (2) miał zaspokojone potrzeby mieszkaniowe, a zatem Dyrektor Zakładu Karnego w C. nie miał podstaw, by przyznać mu wskazane świadczenie pieniężne. W tym układzie nie występowała bowiem przesłanka niezaspokojenia potrzeb mieszkaniowych w momencie jasno wskazanym w powołanych przepisach.

Sąd, rozpatrując niniejszą sprawę, nie znalazł przy tym podstaw do zastosowania art. 8 k.p. i uwzględnienia roszczenia powoda, o ile zachodziłyby ku temu przesłanki, mimo upływu terminu przedawnienia. Analiza decyzji Dyrektora wskazuje, że rzeczywiście zawarto w niej błędne pouczenie o możliwości skierowania odwołania na drogę postępowania administracyjnego zamiast do sądu pracy, jednak podkreślić należy, że nie skutkowało to wykonaniem pod wpływem nieprawidłowego pouczenia dalszych czynności. M. S. (1) nie podjął bowiem obrony swojego stanowiska nawet przed organami administracyjnymi i nie może tego sanować złożenie pozwu po kilku latach od upływu terminu przedawnienia. Jak wskazano również wyżej, złożenie wniosku po dokonaniu przebudowy mieszkania i zmniejszeniu powierzchni mieszkalnej pomieszczeń, czy też zamieszkanie ojca powoda, również nie spowodowało podjęcia dalej idącej obrony wysuniętego wobec Dyrektora żądania. Ponadto strona powodowa nie znajduje się w tak trudnej sytuacji życiowej i rodzinnej, tym bardziej mając na względzie uzyskiwanie świadczeń początkowo z tytułu równoważnika za remont lokalu mieszkalnego, a następnie równoważnika z tytułu braku mieszkania, by konieczna stała się w tym zakresie ingerencja sądu i uznanie, że decyzja odmowna naruszała zasady współżycia społecznego.

Mając na uwadze powyższe, sąd na podstawie art. 184 ust. 1 oraz art. 226 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej oddalił powództwo wywiedzione przez powoda z uwagi na przedawnienie roszczenia, czemu dał wyraz w punkcie pierwszym wyroku.

W punkcie drugim wyroku na podstawie art. 102 k.p.c. sąd nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu. Podstawą jest orzekanie o kosztach postępowania z uwzględnieniem art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. W niniejszej sprawie zachodzi jednak szczególny wypadek, który spowodował konieczność sięgnięcia po instytucję opisaną w art. 102 k.p.c., mając przede wszystkim na uwadze subiektywne przekonanie powoda o zasadności swojego powództwa, które jednak ze względu na upływ terminu nie może być przez niego dochodzone na drodze sądowej oraz to, że powstałe koszty z uwagi na jego trudną sytuację majątkową oraz powiększenie rodziny, byłyby dla niego nadmiernym obciążeniem. Powyższe stanowisko potwierdza również pogląd

wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z 20 grudnia 1979 roku w sprawie II PR 78/79 (dostęp za pośrednictwem Lex) oraz szereg późniejszych orzeczeń o podobnym wydźwięku.